

Rozhovory s Právníky roku 2012 (I. část)

eFocus

Plzeňský advokát Jaroslav Svejkovský, „protikorupční“ státní zástupce Vladimír Jan, známý akademik Bohumil Havel, právní expert Antonín Havlík a odborník na patenty a vynálezy Karel Čada v rozhovoru pro epravo.cz.

Vítěz kategorie Občanské právo, **JUDr. Jaroslav Svejkovský**, je advokát – zakládající partner advokátní kancelář Svejkovský, Kabelková a spol.

Jak byste zhodnotil rok 2012 - na co jste profesně nejvíc hrdý?

„V roce 2012 došlo k přijetí nového občanského zákoníku - č. 89/2012. Zúčastnil jsem se jako člen Rekodifikační komise v podstatě práce na tomto zákoníku od projednávání jak v této komisi, tak při vypořádání připomínek s jednotlivými připomínkovými místy, jako člen Legislativní rady vlády jsem se zúčastnil přípravy tohoto zákona, a doprovázel jsem jej až do ústavně právního výboru, vše pod vedením pana prof. Eliáše. V roce 2012 se mně a mému autorskému kolektivu podařilo velmi rychle reagovat na tento nový kodex, a v květnu byla vydána v Nakladatelství C.H.Beck kniha, která by měla být velkým pomocníkem zejména pro všechny právníky při orientaci v novém občanském zákoníku a při přípravě na aplikaci tohoto kodexu. Členy autorského kolektivu jsou kromě mé manželky i všechny mé kolegyně a kolegové v naší advokátní kanceláři. Kniha má dost dobré ohlasy, takže i na toto dílo jsem hrdý. Na konci roku (v listopadu) 2012 byla vydána další kniha, jíž jsem vedoucím autorského kolektivu, a to první komentář k zákonu o advokacii. Práce na této knize spolu s kolegy, zejména vrcholných představitelů advokacie, byla velmi podnětná a zajímavá. Ve své advokátní praxi jsem zaznamenal loni ještě jeden mimořádný úspěch, a to byla záležitost týkající se Chebského lesa, neboť při respektování pocitů všech zúčastněných na obou stranách hranice se podařilo právně zorganizovat všechny vztahy mezi dotčenými, jimiž jsou město Cheb a České republiky vůbec na straně jedné a na druhé straně hranice Spolková republika Německo, svobodný stát Bavorsko a přilehlé obce v regionu Chebsko tak, že zejména ti, jichž se to týká nejvíce, to jsou obyvatelé na obou stranách hranice, budou mít z tohoto řešení jen prospěch. Právo, a to i v této věci občanské, pomohlo formovat dohody a vztahy tak, aby byly prospěšné všem, jichž se dotýkají tyto vazby.“

Co považujete za aktuální nejpálčivější problém či otázku občanského práva?

„V souvislosti s novým občanským zákoníkem je samozřejmě nejpálčivější problém či nejintenzivnější k řešení nabízená problematika dokončení celé rekodifikace, a zejména s pomocí akademiků a výkladu praktiků nastartovat rok 2013 tak, abychom do roku 2014 přišli všichni dobře připraveni.“

Nový kodex je srozumitelný a aplikovatelný do té míry, že nabízí řešení všude tam, kde bude dostatečná argumentace. Bude tedy záležet zejména v první linii na advokátech, jakým způsobem budou tento kodex vykládat, jak budou přesvědčovat nejen své klienty, ale i soudce v jednacích síních o tom, jaká práva mají dosáhnout soudní ochrany. Nový občanský kodex také má upravenou otázku předvídatelnosti rozhodnutí, což je věc, která bude nepochybně velmi zavazovat soudce a bude přispívat k posílení právní jistoty v této republice.“

Vaše kancelář působí v Plzni a v Praze, vnímáte rozdíly v poskytování právních služeb, zejména pokud jde o občanskoprávní věci, mezi těmito dvěma městy?

„Jedná se o velká města, takže rozdíly v poskytování právních služeb nevidím. Všude (a to nejen v těchto městech) jsou klienti ve vztahu k občanskému právu stejní, se stejnými požadavky a s potřebou aplikovat jeden zákon.“

Proč jste si vybral občanské právo? Co se Vám na tomto oboru nejvíce líbí?

„Občanské právo je o rovných vztazích, je o svobodných lidech. Pomáhá těm, kdo toto právo respektuje. Pokud je úprava přirozenoprávní, jak se nabízí zejména z nového kodexu, nepotřebuje člověk žádný direktivní zásah a do regulace vztahů může zasáhnout pouze soud.“

Jaroslav Svejkovský vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Působí jako advokát se sídlem kanceláří v Plzni a v Praze. Je členem Kontrolní rady České advokátní komory, členem Legislativní rady vlády a členem Rekodifikační komise pro přípravu nového občanského zákoníku, nyní členem Komise pro aplikaci nové civilní legislativy. Jako spoluautor je podepsán pod publikací „Komentář zákona o obecně prospěšných společnostech“ a je vedoucí autorského kolektivu publikací „Nový občanský zákoník – Srovnání nové a současné úpravy občanského práva“ a „Komentář zákona o advokacii“. V advokátní praxi se Jaroslav Svejkovský věnuje poskytování právních služeb právě v oblasti občanského práva, a to v nejširším smyslu, zahrnující jak samotné občanské právo, tak obchodní právo.

Kategorii Trestní právo vyhrál **Mgr. Vladimír Jan**, státní zástupce, Krajské státní zastupitelství Ústí nad Labem.

Jak byste zhodnotil rok 2012 - na co jste profesně nejvíc hrdý?

„Za jeden z největších úspěchů považuji rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, byť dosud nepravomocný, ohledně korupčního jednání souvisejícího s činností Úřadu regionální rady a shromáždění důkazů, které vedlo k následnému zahájení trestního stíhání dalšího jednání ve vztahu k rozdělování eurodotací.“

Co považujete za aktuální nejpálčivější problém trestního práva?

„Zjednodušení a odformalizování procesních pravidel, zvýšení čitelnosti trestních norem směrem k veřejnosti a větší předvídatelnost rozhodnutí soudu.“

S jakými reakcemi laické veřejnosti se setkáváte v souvislosti se svou profesí?

„V naprosté převaze registruji pozitivní reakce a vyjádření podpory, zejména v souvislosti se stíháním korupce, ale i nereálná očekávání, že státní zástupce a trestní řízení dokáží vymýtit korupci

a napravit stav společnosti.“

Proč jste si vybral trestní právo? Co se Vám na tomto oboru nejvíce líbí?

„Trestní právo jsem si vybral proto, neboť jsem už v době studií uvažoval o profesi státního zástupce, a co se mi na tomto oboru nejvíce líbilo? Určitě i to, že jsem ho rychle chápal a dobře se mi učilo.“

Vladimír Jan nastoupil po absolvování Právnické fakulty Karlovy univerzity jako právní čekatel u Okresního státního zastupitelství v Litoměřicích, čekatelskou praxi vykonával rovněž u Okresního státního zastupitelství v Děčíně. Po složení státní zkoušky byl jmenován státním zástupcem tohoto zastupitelství. V roce 2005 se po absolvování stáže stal státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem, kde se specializuje na násilnou a organizovanou trestnou činnost, včetně trestné činnosti korupčního charakteru. V říjnu 2011 absolvoval na základě pozvání Institute of International Legal Studies, Newport, a Velvyslanectví USA v Praze studijní pobyt v USA, zaměřený na poznání systému boje proti korupci v této zemi.

Vítězem kategorie Obchodní právo je **doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph. D.**, spolupracující advokát, advokátní kancelář PRK Partners, vědecký pracovník Ústavu státu a práva AV ČR.

Jak byste zhodnotil rok 2012 - na co jste profesně nejvíc hrdý?

„Beru-li otázku z pohledu práva, myslím, že rok 2012 byl významný i proto, že došlo k dokončení rekodifikace soukromého práva a byl tak mj. položen základ pro restauraci vědy o soukromém právu. Ostatně právě svou účast na tomto procesu beru jako profesní úspěch a profesní výzvu. Se všemi chybami i riziky.“

Co považujete za aktuální nejpálčivější problém (otázku) obchodního práva?

„Ne vždy jasné uvědomění, že obchodní (korporační) právo je bytostnou součástí soukromého práva. Nicméně, abych nekřivdil, míra diskursu o obchodním právu v posledních letech narůstá a myslím, že dobrým směrem.“

Daří se Vám kombinovat působení v praxi, akademické sféře i legislativě. Je těžké tyto činnosti oddělit?

„Mnohohrstevnaté téma. Vážím si toho, že mohu kromě akademické sféry, realizovat své znalosti také v rámci PRK Partners a advokacie. Odlišovat je ale obtížné, právo je přeci jen projevem aplikovaného výzkumu a kombinování teorie a praxe je potřebné. Přesto, někdy se potýkám s rozmazanou hranicí mezi pouhým teoretizováním a zohledněním potřeb konkrétního případu.“

Proč jste si vybral obchodní právo? Co se Vám na tomto oboru nejvíce líbí?

„Byl jsem odborně vychován k účtě v soukromé právo, jedno jaký dílčí obor z něho člověk studuje. Obchodní právo je dynamický obor, stojící často na pomezí práva a ekonomie, aniž by ovšem ztrácelo svůj soukromoprávní základ. A to mě bavilo a baví.“

Bohumil Havel získal právnické vzdělání na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. V roce 2010 se habilitoval v oboru obchodní právo. Do roku 2010 působil na ZČU jako odborný asistent na katedře obchodního práva v oboru soukromé právo se zaměřením na obchodní a úpadkové právo. V

letech 2001 až 2012 se jako externí spolupracovník Ministerstva spravedlnosti České republiky podílel na tvorbě nového zákona o obchodních korporacích a dalších zákonů. Působí jako spolupracující advokát advokátní kanceláře PRK Partners a jako vědecký pracovník Ústavu státu a práva Akademie věd ČR.

Vítězem kategorie Pracovní právo je **JUDr. Antonín Havlík, Ph. D.**, právník – expert pro oblast pracovního práva, Česká pojišťovna, a. s., rozhodce kolektivních sporů.

Jak byste zhodnotil rok 2012 - na co jste profesně nejvíc hrdý?

„Zmínil bych 2 věci: Pro pracovní právo byla určitě událostí číslo jedna účinnost velké novely zákoníku práce od 1.1.2012. Je významným krokem vpřed, přestože se samozřejmě některé věci nepovedly (pracovní poměr na dobu určitou zejména). Pokud novela bude navíc, vedle věcných změn, vnímána jako vytýčení správného směru, v němž se bude dále postupovat, stane se událostí ještě významnější. Mým „denním chlebem“ je podniková praxe a práce v odborných pracovněprávních institucích je nadstavbou a možná i tak trochu intelektuální zábava. Tím více si cením, že jsem měl čest se na ideových východiscích novely podílet jako člen odborného panelu MPSV připravujícího podklady pro legislativní návrh vlády premiéra Mirka Topolánka (pan Petr Nečas byl v té době ministrem práce a sociálních věcí). Pro novelu ZP účinnou od 1.1.2012 již nebyla činnost odborného panelu obnovena. Velmi jsem si však cenil výroku jednoho z kolegů - autora současného textu, který na význam panelu pro současnou novelu velkoryse upozornil. Není to obvyklé, natož samozřejmé. Jak jsem uvedl, mým hlavním úkolem je podpora podnikové praxe, v té jsem si v posledních dvou letech velmi cenil vybudování profesní autority a znovunastavení efektivních procesních pravidel po zásadních organizačních a personálních změnách na straně mých interních partnerů. Je pro mne vždy novým impulsem a důkazem smysluplnosti práce, pokud si mohu ověřit, že mé „produkty“ nacházejí ocenění u kolegů - „zákazníků“ bez ohledu na to, kdo jimi momentálně je (jaké je personální obsazení funkcí).

Co považujete za aktuální nejpalčivější problém pracovního práva?

„Myslím, že pracovní právo tíží 2 problémy: jedním je nedostatečná znalost specifik oboru při aplikaci práva a zakořeněné předsudky (myslím aplikaci v širokém smyslu, tedy včetně výkonu práva adresáty pracovněprávních norem) a druhým jsou ideologicko-politické přístupy a z nich plynoucí neadekvátní zásahy do legislativy. K prvnímu problému: Pracovní právo dle mého názoru dnes poskytuje dostatečný prostor pro potřebné řízení provozu zaměstnavatelů. Není pravda, že jakási přesně nespecifikovaná „nereformovanost“ oboru je překážkou produktivity práce, jejímž odstraněním nastane ekonomický zázrak... To je typický, kriticky neproověřený, předsudek (samozřejmě zákoník práce má řadu problémů, i novela některé přinesla – jedním takovým je výše zmíněná např. úprava pracovního poměru na dobu určitou – nutno upravit). Pracovní právo je v rodině soukromoprávních oborů specifické nezvyklým rozsahem regulace. I v případě, že jej aplikuje kvalitní právník, ale bez pracovněprávní praxe, může např. v pravidlech pro pracovní doby docela snadno „utonout“ a obvinít celý obor ze strnulosti. Pokud ale nezvyklost překoná a do pravidel pronikne – je po problému. Neznám provozní potřebu, kterou by nebylo možno zabezpečit. (Samozřejmě, pokud zaměstnavatel potřebuje dvounásobný fond pracovní doby, než je zákonný, tak také pomoci neumím – to ale nevyřeší žádná reforma). Tedy prvním problémem jsou předsudky a je nedostatečná znalost oboru (při aplikaci). K druhému problému: Pracovní právo je zatíženo ideologií

a s určitými politickými reminiscencemi. Na jedné straně můžeme slyšet, že pracovní právo je zbytnělé, historicky přežitě a mělo by se zrušit. Je to zjevný lapsus – zaměstnavatelské vztahy nevznikly v důsledku pracovního práva, ale naopak tento obor vznikl, protože existují specifické sociální vztahy odlišující se natolik od jiných, že je třeba je samostatně právně regulovat. Jen ideologická východiska mohou vyvolat tyto požadavky – diskutovat o tom, zda je smysluplné právo duševního vlastnictví či nikoli, nikoho ani nenapadne. Toto brání zdravému legislativnímu vývoji – nakročeno je správným směrem – tj. tam, kde se zaměstnavatel se fakticky vzdává svého quasi vrchnostenského postavení a přenechává na zaměstnanci, jak si rozvrhne pracovní dobu a jakým způsobem bude bez pokynů zaměstnavatele pracovat, je třeba dále omezovat právní regulaci. Na druhé straně tam, kde povaha práce vyžaduje, aby zaměstnavatel nadále využíval svého základního práva direktivně řídit zaměstnance pokyny a určovat začátky a konce směn, je zachování regulace nutné – o vhodnosti a přiměřenosti regulace v každém konkrétním případě je třeba vést kultivovanou diskuzi. Nesmí být ale narušována snahou na jedné straně vše zrušit jako zbytečné a na druhé vše zachovat či ještě více zkomplikovat a „zabetonovat“ ve jménu ochrany „pracující třídy“.

Jako rozhodce kolektivních sporů se jistě setkáváte se zajímavými příběhy z pracovního prostředí. Co Vám nejvíce utkvělo v paměti?

„Přiznám se, že na veselé příhody „z natáčení“ nemám ten správný talent, navíc skutečně zábavné věci jsou většinou indiskrétní, a tedy nesdělovatelné. Z praxe rozhodce bych ale na jednu zábavnou věc poukázal. My Češi asi z historických důvodů nemáme příliš velkou úctu k autoritám a jakékoli „vrchnosti“, zdá se mi ale, že v nelogickém rozporu s tímto máme velkou obavu ze státu. Je až úsměvné, že i v případě, kdy stát nehraje vrchnostenskou roli, ale poskytuje pouze nějakou službu – tak je tomu v případě určení zprostředkovatele ve sporu o uzavření kolektivní smlouvy, je vnímán s velkým respektem. Za řadu let, co jsem rozhodcem, pouze výjimečně došlo k mým faktickým intervencím do jednání stran. Již ale fakt, že vyjednávací smluvní strana obdrží úřední písemnost z Ministerstva práce a sociálních věcí, byť písemnost pouze určující zprostředkovatele bez významných pravomocí, zapůsobí dostatečně na to, aby se komunikace mezi stranami dala do pohybu.“

Proč jste si vybral pracovní právo? Co se Vám na tomto oboru nejvíce líbí?

„V mém případě je zajímavější otázka, proč jsem u pracovního práva zůstal, než proč jsem si jej vybral. K pracovnímu právu jsem se dostal náhodou (jako obvykle), původně jsem byl vedoucí právního odboru s majetkovou agendou odštěpného závodu České pojišťovny a.s. Obdržel jsem ale nabídku na samostatnou expertní agendu centrály (právník expert pro HR). Měla to být zajímavá zkušenost, původně na chvíli, tak na 3 roky – a již to vykonávám 13 let.... Proč? K mému překvapení jsem objevil hodnotu v dnešní překotné době opomíjenou – důkladnou znalost oboru. Je-li právník s obecnou agendou opravdu poctivý, nastuduje právní úpravu, nahlédne do 2 komentářů a judikatury ... a více není možné ani při jej nejlepší vůli v denním provozu stihnout. Pokud se ale stanete specialistou na určitý obor, seznámíte se osobně s autory téměř všech komentářů, znáte jejich názory, historický vývoj právních předpisů a motivaci jejich změn – to je zcela jiný pocit. Navíc malé obory, jako je pracovní právo, právo duševního vlastnictví, sportovní právo apod. lze spolu s právní teorií uchopit i při práci praktického právníka; u oborů jako občanské právo nebo celé soukromé právo, je to pouze výsadou akademických pracovníků věnujících se teorii na plný úvazek. A Ještě jedna věc je na pracovním právu příjemná – na rozdíl od jiných malých oborů, u nichž je i rozsah aplikace relativně malý, u pracovního práva je tomu naopak – velmi malý obor, relativně úzká skupina specialistů znajících se navzájem, ale velmi rozsáhlá aplikace – pracovní právo se týká téměř každého občana, pokud ne jeho osobně, tak alespoň některého rodinného příslušníka.“

Antonín Havlík vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy. V současné době působí jako „právník expert“ pro pracovní právo centrály České pojišťovny a.s. Věnuje se také aktivně přednáškové a publikační činnosti. Je rozhodcem kolektivních sporů a byl členem odborné skupiny MPSV ČR pro přípravu věcné novely zákoníku práce. Působí v Asociaci pro kolektivní vyjednávání a

pracovní vztahy a je vedoucím pracovněprávní sekce Unie podnikových právníků – koordinátor neformální sítě zájemců o pracovní právo z unie podnikových právníků i mimo ni.

Právo duševního vlastnictví letos opanoval **Ing., prom. práv. Karel Čada, Ph.D.**, právník – specialista, advokátní kancelář Čermák a spol.

Jak byste zhodnotil rok 2012 - na co jste profesně nejvíc hrdý?

„Ochrana duševního vlastnictví zaznamenala jen další běžný rok. Nic významného se nestalo ani v České republice ani v zahraničí. Ale přece jen něco. Z pohledu amerického patentového práva došlo k významnému posunu v harmonizaci právní úpravy s ostatním světem. V rámci Evropské unie došlo k dohodě o unitárním patentu, která je zatím jen hlasitě a opakovaně publikovaným příslibem o laciném unijním patentovém systému, ale je zatěžkána nádechem neústavnosti, dosud nevyřešenou žalobou u Soudního dvora a předkládá výsledek, které dva členské státy EU odmítají. Před sebou má množství nevyřešených významných otázek. Především jazykový režim a ekonomické otázky, včetně placení udržovacích poplatků. V České republice se sice o ochraně duševního vlastnictví trochu více mluví, ale nic moc se pro ni nedělá. Za pozitivní můžeme tedy považovat jen zájem mladé generace. Úspěšné programy pro žáky středních škol, dostatek studentů v rámci specializovaného vysokoškolského studia a zlepšení kvality závěrečných prací studentů je příslibem pro budoucnost.“

Jaké jsou aktuální problémy ochrany duševního vlastnictví?

„Dlouhodobým problémem je hluboká neznalost systému ochrany duševního vlastnictví a možností, které tato oblast nabízí, na úrovni vedení řady obchodních společností a výzkumných pracovišť. Potíží jsou i nastavená pravidla veřejného výzkumu, která podporují vytváření množství formálních přihlášek, místo podpory a zajištění kvalitní ochrany mimořádných technických řešení a pomoci při překonávání „údolí smrti“, tedy období, které vyžaduje hodně kvalitní práce a ještě nenese žádné hmatatelné výsledky. Ani dobré příklady, které samozřejmě existují, nejsou využívány v širších souvislostech a nestávají se příkladem k následování.“

Jak je pro Vaši profesi užitečná kombinace technického, ekonomického a právního vzdělání, které máte?

„Možná, že mi kombinace technického a právního vzdělání umožňuje pochopit často rozdílné přístupy k řešení otázek průmyslověprávní povahy právními a technickými specialisty, které se často vyskytují jak v rámci patentových úřadů, tak i v každodenní praxi. Pro oblast ochrany průmyslového vlastnictví je to nespornou výhodou usnadňující lépe předvídat nástrahy a komplikace, které často provázejí původce vynálezů a inovační procesy. Do určité míry jsou poznatky ze všech těchto oblastí i podmínkou či zárukou dobrého výsledku jinak velmi nenápadné práce patentových zástupců a specialistů v této oblasti.“

Proč jste si vybral právo duševního vlastnictví? Co se Vám na tomto oboru nejvíce líbí?

„Důvodů bylo několik a hlavní roli hrála zvláštní souhra náhod. Přispěl k tomu i vysoce postavený „zlínský baťovec“, který byl vedoucím mé diplomové práce, a posměšně hodnotil má předcházející studia na pražské strojní fakultě. Špatně chápal, že jsem se dostavil k vypracování diplomové práce bez patentové rešerše. A já skutečně ani o patentech, natož o patentových rešerších v té době

nevěděl vůbec nic. Práce je to ale úžasná. Je velkým potěšením pracovat se šikovnými a schopnými lidmi s naprosto originálními myšlenkami a mimořádnou invencí. Již Voltaire trefně vystihl podstatu tvůrčího génia, když uvádí: „Kráčí po cestách, po kterých dosud nikdo před ním nešel, pohybuje se vpřed bez průvodce, bez naučených postupů a bez pravidel. Často na své cestě bloudí, ale všechno, co vzniklo z pouhého rozumu a pečlivosti, zanechává daleko za sebou. Pomáhat a účinně radit takovým osobám je příjemné, uspokojující a zavazující.“

Karel Čada je absolventem Fakulty strojního inženýrství ČVUT v Praze, Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Vysoké školy ekonomické v Praze. Absolvoval studijní pobyt na JAICA (Tokio – Průmyslově právní ochrana) a studijní pobyt v rámci International visitor program (Washington – Ochrana intelektuálního vlastnictví). Vedl českou delegaci na diplomatických konferencích o ochraně průmyslového vlastnictví, na Řídících orgánech Světové organizace duševního vlastnictví na Správní radě Evropské patentové organizace a Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu. Pracoval ve společnosti Teplotechna jako vedoucí patentového oddělení, ve Federálním úřadě pro vynálezy a Úřadu průmyslového vlastnictví jako náměstek předsedy a předseda úřadu. Nyní pracuje v Advokátní a patentové kanceláři Čermák a spol. Je soudním znalcem pro základní obor patenty a vynálezy od roku 1981. Je členem Inženýrské akademie České republiky. Je autorem několika publikací z oblasti ochrany průmyslového vlastnictví. Přednáší na Metropolitní univerzitě v Praze o.p.s a Vysoké škole ekonomické v Praze.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Půl roku po účinnosti novely stavebního zákona](#)
- [Rozhovor s Adamem Vojtěchem](#)
- [Video rozhovor s Danielou Kovářovou](#)
- [Video rozhovor s Martinem Maisnerem](#)
- [Video rozhovor s Monikou Novotnou](#)
- [Video rozhovor s Robertem Nerudou](#)
- [Video rozhovor s Michalem Vepřekem](#)
- [Video rozhovor s Robertem Němecem](#)
- [Video rozhovor s Michalem Hinkem](#)
- [Video rozhovor s Janem Pořízkem](#)
- [Video rozhovor s Martinem Nedelkou](#)